

POSTANOWIENIE

Dnia 19 marca 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Kozłowska (przewodniczący)

SSN Krzysztof Pietrzykowski (sprawozdawca)

SSA Jacek Grela

ze skargi powoda

o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem

Sądu Apelacyjnego

z dnia 29 października 2013 r.,

w sprawie z powództwa S. K.

przeciwko Skarbowi Państwa - Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego
w W.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 19 marca 2015 r.,

zażalenia powoda

na postanowienie Sądu Apelacyjnego

z dnia 30 kwietnia 2014 r.,

1. oddala zażalenie;

**2. nie obciąża powoda kosztami postępowania
zażaleniowego;**

**3. przyznaje radcy prawnemu P. W. od Skarbu Państwa - Sądowi
Apelacyjnego kwotę 2 700 (dwa tysiące siedemset) złotych,
powiększoną o 23 % podatku VAT, za udzielenie powodowi z
urzędu nieopłaconej pomocy prawnej w postępowaniu
zażaleniowym przed Sądem Najwyższym.**

UZASADNIENIE

Powód S. K. wniósł o wznowienie postępowania zakończonych prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 29 października 2013 r. Podkreślił, że nie został zawiadomiony ani o sprawie apelacyjnej, ani o postępowaniu przed Sądem Okręgowym w T. Powołał się na okoliczności związane ze stanem jego zdrowia psychicznego. Wskazał ponadto na przepisy prawa, które jego zdaniem zostały naruszone (m.in. art. 442¹ k.c.) oraz na nowe dowody w sprawie w postaci protokołów zeznań świadków w sprawie ... 1908/10 z dnia 20 kwietnia 2011 r. i z dnia 20 maja 2011 r. oraz zaświadczenia lekarskiego z dnia 6 lutego 2012 r., dokumentującego jego stan psychiczny.

Sąd Apelacyjny postanowieniem z dnia 30 kwietnia 2014 r. odrzucił skargę S. K. o wznowienie postępowania. Stwierdził, że skarżący powołał się na protokoły zeznań z dnia 20 kwietnia 2011 r. i z dnia 20 maja 2011 r., znajdujące się w aktach innej sprawy toczącej się przed Sądem Okręgowym w T., ale nie podał żadnych przyczyn, dla których dowód z tych protokołów czy też dowód z zeznań przesłuchanych w przedmiotowym postępowaniu świadków nie mógł zostać powołany w jego sprawie. Natomiast zaświadczenie lekarskie z dnia 6 lutego 2012 r. znajduje się w aktach sprawy, podobnie jak orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności S. K. z powodu chorób psychicznych, zatem Sądy orzekające we wskazanych powyżej postępowaniach miały świadomość stanu psychicznego powoda, zwłaszcza że powoływał się on na dolegliwości psychiczne także w pismach procesowych. Sąd Apelacyjny podkreślił, że powództwo S. K. zostało oddalone z powodu przedawnienia, zatem przeprowadzenie dowodów przywoływanych w skardze o wznowienie postępowania nie miałyby większego znaczenia do oceny jego zasadności. Uznał ponadto, że nie są prawdziwe twierdzenia skarżącego o braku udziału w postępowaniu prowadzonym przez Sąd Okręgowy w T. Z akt tego postępowania wynika bowiem, że S. K. złożył w nim liczne pisma procesowe oraz był reprezentowany przez pełnomocnika z urzędu (adwokata), który aktywnie uczestniczył w postępowaniu w obu instancjach.

S. K. wniósł zażalenie na postanowienie Sądu Apelacyjnego, zarzucając naruszenie art. 403 § 2 k.p.c. przez błędne uznanie, że przeprowadzenie nowych dowodów powołanych w skardze o wznowienie postępowania nie miałyby znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, gdyż roszczenie i tak jest przedawnione,

choć powód wskazywał, iż zgłoszenie zarzutu przedawnienia stanowi nadużycie prawa podmiotowego (art. 5 k.c.).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 403 § 2 k.p.c., można również żądać wznowienia w razie późniejszego wykrycia m.in. takich okoliczności faktycznych lub środków dowodowych, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy, a z których strona nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że chodzi tu tylko o takie dowody lub okoliczności, które nie tylko istniały w czasie poprzedniego postępowania, lecz były stronie wtedy nieznanymi i niemożliwymi przez nią do wykorzystania, tj. strona o nich nie wiedziała i wiedzieć nie mogła, natomiast nie zalicza się do nowości tych dowodów i okoliczności, które nie zostały przez stronę powołane na skutek opieszałości, zaniedbania, zapomnienia, czy błędnej oceny potrzeby ich powołania (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 6 czerwca 2012 r., IV CZ 11/12, niepubl., z dnia 17 czerwca 2010 r., III CZ 18/10, niepubl., z dnia 6 czerwca 2012 r., III CZ 38/12, niepubl. i z dnia 21 marca 2014 r., IV CZ 6/14, nie publ.). Istotne jest to, czy strona mogła rzeczywiście i realnie zapoznać się ze środkami dowodowymi i mogła je wykorzystać w dotychczasowym postępowaniu (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 9 lipca 2008 r., V CZ 46/08, niepubl. i z dnia 23 maja 2012 r., III CSK 254/11, niepubl.). Podstawą wznowienia musi być zatem okoliczność lub środek dowodowy, istniejący w czasie trwania poprzedniego postępowania, lecz obiektywnie niemożliwy do ujawnienia dla strony w tym postępowaniu, a więc wtedy "nieujawnialny" (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 14 listopada 2013 r., IV CZ 79/13, nie publ., z dnia 18 grudnia 2013 r., I CZ 109/13 i z dnia 16 stycznia 2014 r., IV CZ 104/13, nie publ.).

W niniejszej sprawie Sąd Apelacyjny niefortunnie przyjął, że powództwo S. K. zostało oddalone z powodu przedawnienia, zatem przeprowadzenie dowodów przywoływanych w skardze o wznowienie postępowania nie miałyby większego znaczenia do oceny jego zasadności. Stwierdzenie to nie miało jednak wpływu na ocenę zasadności zażalenia. Powód nie wykazał bowiem, że powołane przez niego dwa protokoły zeznań świadków w sprawie ... 1908/10 mogłyby mieć wpływ

na wynik poprzedniego postępowania, ani też, dlaczego nie mógł z nich skorzystać tym postępowaniu. Wprawdzie S. K. powołuje się na dowody mu nieznane, nie ulega jednakże wątpliwości, że mogły być one przedstawione we właściwym czasie, tylko były przez powoda niezauważone. Nie można więc przyznać racji powodowi, że nie miał obiektywnych możliwości wcześniejszego uzyskania informacji o wspomnianych protokołach. Należy więc przyjąć, że powód niedostatecznie ocenił potrzebę powołania rozważanych dowodów.

Zaskarżone postanowienie Sądu Apelacyjnego o odrzuceniu skargi o wznowienie postępowania nie narusza zatem art. 403 § 2 k.p.c., dlatego zażalenie podlega oddaleniu Sąd Najwyższy nie obciążył skarżącego kosztami postępowania zażaleniowego ze względu na jego stan zdrowia i trudną sytuację materialną.

Z przedstawionych powodów orzeczono, jak w sentencji (art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. oraz art. 102 k.p.c.).